

STEPHEN KING

daktaras miegas

BESTSELERIO
„ŠVYTĖJIMAS“
TESINYS!

Alma littera

SEIFAS

1

Tais metais, kai Baltuosiuose rūmuose šeimininkavo Džordžijos žemės riešutų plantacijos savininkas*, gruodžio antrą dieną iki pat pamatų sudegė vienas didžiausių Kolorado kurortinių viešbučių. Buvo pranešta, kad viešbutis „Panorama“** patyrė milžiniškų nuostolių. Atlikus tyrimą, Hikariljų apygardos priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo skyriaus viršininkas pareiškė, kad gaisro priežastis – sugedęs garo katilas. Tuo metu, kai įvyko nelaimė, viešbutis buvo uždarytas žiemai, jame gyveno tik keturi žmonės. Gyvi išliko trys. Viešbučio laikinasis prižiūrėtojas Džonas Toransas žuvo bandydamas nesėkmingai (ir didvyriškai) sumažinti garo slėgį, katastrofiškai pašokusį sugedus apsauginiam vožtuvui.

Gyvi liko prižiūrėtojo žmona ir mažametis sūnus. Taip pat viešbučio „Panorama“ vyriausiasis virėjas Ričardas Heloranas: palikęs sezoninį darbą Floridoje, šis atvyko aplankyti Toransų, jo žodžiais tariant, staiga persmelktas nuojautos, kad jiems atsitiko nelaimė. Sprogimo metu abu suaugusieji gerokai nukentėjo. Tik vaikas liko sveikas.

Bent jau fiziškai.

* Turimas omeny Džimis Karteris (Jimmy Carter), JAV prezidentas 1977–1981 m.

** Viešbutyje „Panorama“ vyksta šio romano pirmosios dalies „Švytėjimas“ (*Shining*), taip pat to paties pavadinimo Stanley'io Kubricko filmo veiksmas.

2

Korporacija, kuriai priklausė „Panorama“, Vendei Torans ir jos sūnui išmokėjo kompensaciją. Ne tokią jau didelę, bet jos užteko trejiems metams, kol Vendė negalėjo dirbti dėl nugaros traumos. Advokatas patarė nenusileisti ir reikalauti daugiau – korporacija sumokėsianti, nes norinti žūtibūt išvengti teismo. Bet Vendė, kaip ir korporacija, troško kuo greičiau pamiršti aną kraupią žiemą Kolorade. Pasveiksiu, pareiškė ji, ir pasveiko, nors nugaros skausmai kamavo iki pat mirties. Skilę stuburo slanksteliai ir sulaužyti šonkauliai sugyja, bet niekada nesiliauja gėlė.

Vinifredė ir Denielis Toransai kurį laiką dar gyveno Vidurio pietuose, paskiau persikėlė į Tampą. Kartais iš Ki Vesto atvažiuodavo jų aplankyti Dikas Heloranas (stiprios nuojautos žmogus). Svarbiausia, jaunojo Denio. Juos siejo artimas ryšys.

Vieną 1981-ųjų kovo rytą Vendė paskambino Dikui ir paklausė, ar jis negalėtų atvažiuoti. Esą Denis ją pažadinęs vidury nakties ir prašęs, kad neitų į vonios kambarį.

Paskui apskritai atsisakęs su ja kalbėtis.

3

Jis atsibudo panoręs į tualetą. Lauke švilpė vėjas. Floridoje jis beveik visada šiltas, bet Deniui nepatiko tas švilpimas, jis abejojo kada nors prie to priprasiąs. Vėjas priminė viešbutį „Panorama“, kur sugedęs garo katilas buvo ne pats pavojingiausias dalykas.

Juodu su motina gyveno nedideliame nuomojamame bute, antrame aukšte. Išėjęs iš savo kambarėlio, esančio greta motinos miegamojo, Denis pasuko skersai koridoriaus. Vėjas siaudė brązgindamas šalia pastato skurstančios palmės šakas. Lyg griaučiai būtų braškėję. Jie su mama niekada neuždarydavo vonios kambario durų, kai nesimaudydavo po dušu ar nesinaudodavo tualetu, nes buvo sulūžusi spyna. Šįsyk durys buvo uždarytos. Beje, anaiptol ne todėl, kad ten būtų užėjusi motina. Per viešbučio

gaisrą susižalėjusi veidą, dabar ji knarkdavo – tylutėliai šnopuodavo, ir, eidamas pro jos miegamąjį, Denis girdėjo tą garsą.

Ką gi, tikriausiai ji netyčia užtrenkė duris, ir tiek.

Vis dėlto jis suvokė, jog tai netiesa (jam taipgi neduodavo ramybės tiek nuojauta, tiek ūmūs įtarimai), bet kartais tiesiog reikia įsitikinti. Pačiam pamatyti. Tai suprato viešbutyje „Panorama“, viename antro aukšto kambaryje.

Atkišęs ranką, kuri pačiam pasirodė per ilga, per lanksti, per *gležna*, paspaudė rankeną ir atidarė duris.

Kaip ir tikėjosi, ten buvo moteris iš 217-ojo kambario. Prasižergusi sėdėjo ant unitazo – nuoga, pūpsančiomis balsvomis šlaunimis. Nuvytusios krūtys karojo kaip subliūškę balionai. Ant gaktos šiurpsojo žilas kuokštas. Akys buvo pilkos kaip plieninis veidrodis. Išvydusi jį, moteris plačiai išsiviepė.

Užsimerk, – kartą liepė jam Dikas Heloranas. – Jei pamatysi ką nors negera, užsimerk ir pasakyk sau, kad ten nieko panašaus nėra, o kai atsimerksi – nieko nebebus.

Bet 217-ajame kambaryje penkiamečiam Deniui nepasisekė, nepasiseks nė dabar. Jis tai suvokė. *Užuodė ją. Ji iro.*

Moteris – jis žinojo, kuo ji vardu: ponია Mesi – jau stovėjo ant pamėlusią kojų tiesdama į jį rankas. Rankų raumenys karojo, kone smuko nuo kaulų. Ji šypsojosi, kaip šypsomasi išvydus seną draugą. Arba ką nors skanaus.

Nutaisęs pažiūrėti ramų veidą, Denis lėtai užvėrė duris ir atšlijo žiūrėdamas, kaip rankena pasisuka į dešinę... į kairę... vėl į dešinę... galiausiai nustoja judėti.

Dabar jis buvo aštuonerių ir, net siaubo apimtas, sugebėjo samprotauti bent truputį blaiviau. Iš dalies todėl, kad širdies gilumoje to tikėjosi. Nors apskritai jam visada dingdavosi, kad pasirodysias Horasas Derventas. Ar galbūt barmenas, tas pats, kurį tėvas vadino Loidu. Šiaip ar taip, jis galėjo iš anksto numatyti, jog tai būsianti ponია Mesi. Nes iš visų gyvųjų lavonų viešbutyje „Panorama“ toji buvo atgrasiausia.

Blaivus protas Deniui sakė, kad ji – tik neįsiminto košmaro personažas, iš sapno sekęs įkandin koridoriais į vonios kamba-

rį. Blaivus protas tvirtino, kad, vėl atidarius duris, ten nebūsią nieko. Žinoma, ir negalėtų būti dabar, kai jis nebemiega. Bet *švytintis* protas tvirtino, kad tai netiesa. „Panorama“ dar nesuvedė su juo sąskaitų. Mažų mažiausiai bent viena kerštingoji šmėkla sekė jo pėdomis iki pat Floridos. Kartą jis jau matė tą moterį, tysančią vonioje. Tada ji išnėrė iš vandens ir bandė jį pasmaugti apipuvusiais (bet siaubingai stipriais) pirštais. Jeigu Denis vėl atidarytų vonios kambario duris, ji užbaigtų pradėtą darbą.

Tad jis tik prikišo ausį prie durų. Iš pradžių – nieko. Paskui išgirdo silpną garsą.

Negyvi nagai braižė medį.

Denis nukėblino į virtuvę kaip ne savo kojomis, užlipo ant kėdės ir nusišlapino į kriauklę. Paskui pažadino motiną ir pasakė, kad neitų į vonios kambarį – ten esą kažkas negerai. Sulig tais žodžiais grįžo į kambarį ir palindo po antklodėmis. Mielai būtų niekada nesikėlęs, tik retkarčiais išlipęs iš lovos nusišlapinti į kriauklę. Perspėjęs motiną, jau nebenorėjo su ja kalbėtis.

Jo nekalbadieniai motinai buvo ne naujiena. Jų pasitaikydavo ne vienas po to, kai „Panoramoje“ Denis netyčia užklydo į 217-ąjį kambarį.

– Ar norėtum pasikalbėti su Diku?

Jis pažvelgė į ją gulėdamas lovoje ir linktelėjo. Motina paskambino, nors buvo tik ketvirta ryto.

Dikas atvažiavo kitą dieną vakarop. Atvežė kai ką. Dovaną.

4

Kai Vendė paskambino Dikai, – taip, kad girdėtų sūnus, – Denis užmigo. Nors buvo jau aštuonerių ir ėjo į trečią klasę, vis dar čiulpė nykštį. Išvydus tą vaizdą, jai suspaudė širdį. Ji nuėjo prie vonios kambario durų ir sustojo. Išsigando, – taip buvo prigąsdinta Denio, – bet neturėjo kitos išeities: nenorėjo šlapintis į virtuvės kriauklę kaip sūnus. Susiraukė vien įsivaizdavusi, kaip atrodytų jos užpakalis virš porcelianinės kriauklės (net jeigu niekas nematytų).

Rankoje Vendė laikė plaktuką iš našlės įrankių skrynelės. Atsivėdėjusi paspaudė rankeną ir atidarė vonios kambario duris. Kas be ko, nė gyvos dvasios, bet klozeto dangtis nuleistas. Eida ma gulti, visada jį pakelia, nes žino, kad, užsimanęs į tualetą, Denis esti apsimiegotęs: niekada neprisimins, jog reikia jį pakelti, ir paleis čiurkšlę ant viršaus. Be to, smirda. Bjauriai smirda. Lyg kur nors, įlindusi į plyšį, gulėtų padvėsusi žiurkė.

Ji žengė žingsnį, kitą. Pajuto kažką judant ir staigiai grįžtelėjo su plaktuku rankoje, pasiruošusi tvoti bet kam, kas slepiasi už durų. Bet ten buvo tik jos šešėlis. Savo šešėlio bijo, kartais šaiposi žmonės, o kas turi didesnę teisę šaipytis nei Vendė Torans? Tiek visko mačiusi ir patyrusi, ji žinojo, kad šešėliai būna pavojingi. Kartais jie kandžiojasi.

Vonioje nieko nebuvo, bet ant klozeto dangčio žymėjo neryški dėmė ir dar viena – ant dušinės užuolaidos. Pirmiausia dingtelėjo mintis apie išmatas, bet rausvų išmatų nebūna. Atidžiau pasižiūrėjusi, Vendė pamatė raumenų ir yrančios odos plaušelių. Daugiau tokių pat dėmių, panašių į žmogaus pėdas, buvo ant kilimėlio. Ji pamanė, jog jos per mažos – per *dailios*, kad būtų vyro.

– O Dieve, – sukuždėjo.

Ir galų gale vis dėlto pasirinko virtuvės kriauklę.

5

Tik vidurdienį Vendė iškrapštė sūnų iš lovos. Šiaip ne taip priverstė suvalgyti truputį sriubos ir pusę sumuštinio su žemės riešutų sviestu, bet paskui jis vėl nėrė į lovą. Kalbėti vis dar nekalbėjo. Heloranas atvažiavo netrukus po penkių savo dabar jau senoviniu (bet puikiai išsilaikiusiu ir tviskančiu) raudonu kadi-laku. Vendė stovėjo prie lango jo laukdama, kaip kadaise lauk-davo vyro tikėdamasi, kad Džekas grįš namo gerai nusiteikęs. Ir neišgėręs.

Ji nulėkė žemyn laiptais ir atidarė duris kaip tik tuo metu, kai Dikas buvo jau bespaudžias durų skambutį prie lentelės

TORANS 2A. Jis išskėtė rankas, ir ji puolė jam į glėbį trokšdama taip paglūdoti bent valandą. Ar dvi.

Pagalčiau. Laikydamas už pečių, Dikas ją atstūmė.

– Gražiai atrodai, Vende. Na, o kaip mažylis? Ar jau kalba?

– Ne, bet su tavimi kalbės. Iš pradžių gal net ne balsu, betgi tu moki...

Ir nebaigusi sakinio Vendė nutaikė jam į kaktą smilių nelyginant pistoletą.

– Nebūtinai, – atsakė Dikas ir nusišypsojo prašiepdamas naujintelius dėtinius dantis. Didumą jo paties dantų suėdė viešbutis „Panorama“ tą naktį, kai sprogo garo katilas. Tuomet Džekas Toransas švaistydamasis plaktuku išstratino Dikai dantis ir pasmerkė Vendę klibikščiuoti visą gyvenimą, bet šiuodu suprato, kad iš tikrųjų kaltas viešbutis „Panorama“. – Denis be galo stiprus, Vende. Jei užsimanytų mane suriesti, kuo puikiausiai susidorotų. Be to, geriausia pasikalbėti iš lūpų į lūpas. Būtų juo geriau jam. O dabar papasakok, kas čia atsitiko.

Papasakojusi Vendė nuvedė jį į vonios kambarį. Nebuvo nuvaliusi dėmių norėdama, kad jis pamatytų jas savo akimis – taip patyrę policininkai saugo nusikaltimo vietą teismo medicinos ekspertams. Čia irgi buvo *įvykdytas* nusikaltimas. Kėsintasi į jos sūnų.

Dikas ilgai žvelgė nieko neliesdamas, paskui linktelėjo.

– Pažiūrėkim, gal Denis jau bus atsipeikėjęs.

Jis dar miegojo, bet Vendei iškart palengvėjo širdis išvydus, kaip nušvito sūnaus veidas, kai šis pamatė, kas sėdi šalia ant lovos purtydamas už peties.

(sveikas Deni aš atvežiau tau dovaną)

(juk šiandien ne mano gimtadienis)

Vendė žiūrėjo į juos – suprato, kad jie kalbasi, tik nežinojo apie ką.

– Kelkis, vaikeli, – tarė Dikas. – Eime pasivaikščioti paplūdimiu.

(Dikai ji grįžo ponia Mesi iš 217-ojo kambario grįžo)

Dikas vėl papurtė jį už peties.

– Kalbėk balsu, Deni. Negąsdink mamos.

– Kokią dovaną? – paklausė Denis.

Dikas nusišypsojo.

– Puiku. Malonu girdėti tavo balsą, ir Vendei taip pat.

– Taip.

Tik tiek ji išdrįso pasakyti. Priešingu atveju jis būtų išgirdęs, kaip dreba jos balsas, ir susirūpinęs. Ji to nenorėjo.

– Gal galėtum pavalyti vonios kambarį, kol mūsų nebus? – tarė jai Dikas. – Ar turi gumines pirštines?

Vendė linktelėjo.

– Puiku. Užsimauk.

6

Paplūdimys buvo už dviejų mylių. Aplink automobilių stovėjimo aikštelę rikiavosi margi paviljonai, kokių paprastai pristatoma paplūdimiuose: užkandinės, dešrainių ir suvenyrų kioskai, – bet sezonas buvo jau pasibaigęs, ir lankytojų beveik nesimatė. Išskyrus juos, paplūdimyje nebuvo nė gyvos dvasios. Važiuodamas iš namų, Denis ant kelių laikė dovaną – gana sunkų paplokščią ryšulį, suvyniotą į sidabrinį popierių.

– Galėsi atplėšti, kai pasišnekėsime, – tarė Dikas.

Jie ėjo palei pat vandenį spindinčiu, bangų suplūktu smėliu. Denis kėblino koja už kojos, nes Dikas – senis. Neilgai trukus mirs. Gal net greit.

– Dar ištempsiu keletą metų, – nuramino jį Dikas. – Nesi-
jaudink. O dabar pasakok, kas atsitiko praeitą naktį. Ir nieko
nepraleisk.

Nebuvo ko per daug pasakoti. Sunkiausia – suprantamai pa-
aiškinti, koks siaubas smaugia dabar, kai Denis neabejoja: paga-
liau suradusi jį, ta moteris nesitrauks. Betgi čia Dikas, jis viską
supranta be žodžių, nors kai ką jis jau gali pasakyti.

– Ji grįš. Žinau, kad grįš. Grįš ne kartą, kol galų gale priveiks.

– Ar prisimeni, kaip mes susitikome pirmą kartą?

Netikėtai pakrypus kalbai kita linkme, Denis nustebo, bet linktelėjo. Pačią pirmąją dieną, kai jis su tėvais atvažiavo į viešbutį „Panorama“, Heloranas jiems surengė ekskursiją. Dabar atrodė, jog tai buvo labai seniai.

– Prisimeni, kaip aš pirmąsyk prašnekau tavo mintyse?

– Žinoma.

– Ir ką pasakiau?

– Paklausei, ar važiuosiu su tavimi į Floridą?

– Visiškai teisingai. Ir ką pajutai supratęs, kad nesi vienišas? Kad nesi vienintelis?

– Apsidžiaugiau, – atsakė Denis. – Labai apsidžiaugiau.

– Aha, – tarė Heloranas. – Aha, kurgi ne!

Kurį laiką jie ėjo tylėdami. Pajūriu bėgiojo paukščiukai, nardė į bangas, – Denio mama vadino juos mažaisiais bėgikais.

– Ar nenustebai, kad aš pasirodžiau kaip tik tuo metu, kai buvau tau labiausiai reikalingas? – Heloranas šypsodamas pažvelgė į Denį. – Ne. Žinoma, nenustebai. Ko čia stebėtis? Buvai mažas vaikas, dabar jau esi vyresnis. Tam tikru požiūriu daug vyresnis. Klausyk, Deni. Pasaulis sugeba išlaikyti pusiausvyrą. Tuo aš tikiu. Sena patarlė byloja: „Kai mokinys pasiruošęs, ateina mokytojas.“ Aš buvau tavo mokytojas.

– Ne tik mokytojas, – pasakė Denis, imdamas Diką už rankos. – Tu buvai mano draugas. Tu mus išgelbėjai.

Dikas praleido jo žodžius pro ausis... ar bent apsimetė praleidęs.

– Mano močiutė irgi švytėjo... Prisimeni, aš tau pasakojau?

– Aha. Sakei, judu ilgai kalbėdavotės nepraverdami burnos.

– Tikrai. Ji mane mokė. O ją mokė prosenelė dar vergijos laikais. Kada nors, Deni, ateis tavo eilė būti mokytoju. Ir tada pasirodys mokinys.

– Jeigu manęs nespės pričiupti ponia Mesi, – liūdnai atsakė Denis.

Jie priėjo prie suoliuko. Dikas atsisėdo.

– Bijau eiti toliau, paskui nepajėgsiu parkėblinti. Sėskis šalia. Papasakosiu tau vieną istoriją.